

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Historia języka polskiego i jego odmian stylowych - ćwiczenia		8.0.13963	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Języka Polskiego			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia polska	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Róża Wosiak-Śliwa, profesor uczelni; dr hab. Ewa Badyda, profesor uczelni; dr hab. Hanna Makurat-Snuzik, profesor uczelni; prof. dr hab. Marek Cybulski; dr hab. Izabela Kępka, profesor uczelni; dr hab. Lucyna Warda-Radys, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Ćw. audytoryjne		30 godzin - udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		10 godzin - zebranie materiału i przygotowanie prezentacji;	
zajęcia w sali dydaktycznej		10 godzin - przygotowanie do kolokwium zaliczeniowego.	
Liczba godzin		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Ćw. audytoryjne: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Dyskusja - Praca w grupach 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - zaliczenie ustne - Wykonanie pracy zaliczeniowej: przygotowanie prezentacji wybranego zagadnienia. Kolokwium sprawdzające stopień opanowania wiedzy z historycznej fonetyki, słowotwórstwa fleksji, składni - kolokwium 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Ćwiczenia: <ul style="list-style-type: none"> • obecność i czynny udział w ćwiczeniach, systematyczne przygotowywania w formie ustnej i pisemnej zagadnień wskazanych przez prowadzącego (20%); • prezentacje przygotowanych zagadnień (30%); • pisemne kolokwium sprawdzające umiejętność analizowania tekstu pod kątem zawartych w nim zjawisk językowych (50%). 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	czynny udział w zajęciach	prace śródsesemtralne	praca zaliczeniowa	prezentacja	kolokwium	wypowiedź ustna
Wiedza						
K_W07	+	+	+	+	+	+
Umiejętności						
K_U02	+	+	+	+	+	+
K_U05	+	+	+	+	+	+
Kompetencje społeczne						
K_K02	+	+	+	+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Brak wymagań formalnych.

B. Wymagania wstępne

Wiedza o procesach fonetycznych i fleksyjnych zachodzących w języku polskim; umiejętność analizy i interpretacji zabytków językowych.

Cele kształcenia

Celem zajęć jest: zapoznanie studentów z dziejami polszczyzny, syntezą ewolucji systemu fonologicznego i fleksyjnego oraz szczegółową prezentacją słownictwa różnych jej wariantów (chronologicznych, środowiskowych i idiolektalnych); ukazanie powiązań między historią języka a dziejami narodu; rozwijanie umiejętności analizy diachroniczno-synchronicznej i interpretacji tekstów (artystycznych i użytkowych) z różnych epok.

Treści programowe

Zmiany znaczeniowe wyrazów. Wpływy języków obcych na język i polską leksykę (typy zapożyczeń). Dzieje leksykografii. Archaizmy i stylizacja językowa. Prezentacja funkcjonowania polszczyzny przez pryzmat jej odmian stylowych i funkcjonalnych. Rozwój stylu urzędowo-kancelaryjnego. Styl artystyczny w różnych okresach literackich na przykładzie wybranych autorów. Kształtowanie się normy językowej w XVI i XVII w. (rola drukarzy, pierwsze gramatyki itd.). Kształtowanie się odmian zawodowych. Język socrealizmu. Nowomowa.

Wykaz literatury

Każdorazowo na początku semestru prowadzący przedstawia listę lektur wymaganą do zaliczenia przedmiotu.

- Buttler D., Rozwój semantyczny wyrazów polskich, Warszawa 1978.
- Długosz-Kurczabowa K., Dubisz S., Gramatyka historyczna języka polskiego, Warszawa 2006; zwł. rozdz. Słowotwórstwo, s. 331-406.
- Dubisz S., Kształtowanie się standardów odmian komunikacyjno-stylowych w dziejach języka polskiego, „Poradnik Językowy” 2004, z. 8, s. 3-19.
- Klemensiewicz Z., Historia języka polskiego, Warszawa 1985 i n.
- Rzepka W.R., Odbicie historii narodu polskiego w dziejach rozwoju języka ojczystego, „Nurt” 1971, nr 1 (69), s. 28-38.
- Skubalanka T., Historyczna stylistyka języka polskiego, Ossolineum 1984.
- Walczak B., Zarys dziejów języka polskiego, Poznań 1995 i n.
- Teksty staropolskie. Analizy i interpretacje, red. W. Decyk-Zięba i S. Dubisz, Warszawa 2003.

B. Literatura uzupełniająca

- Białokórska M., Zanikanie leksemów pochodzenia prasłowiańskiego w historii języka polskiego, w: Leksyka słowiańska na warsztacie językoznawcy, „Prace Slawistyczne” 105, Warszawa 1997, s. 7-23.
- Dubisz S., Język i polityka. Szkice z historii stylu retorycznego, Warszawa 1992.
- Encyklopedia kultury XX wieku, t. II: Współczesny język polski, red. J. Bartmiński, Lublin 2001, s. 155-171 (tu rozdz. Odmiany i style, s. 85-253).
- Grzegorzczak R., Wprowadzenie do semantyki językoznawczej, Warszawa 1995 i n.
- Malinowska E., Styl urzędowy, w: S. Gajda (red.), Przewodnik po stylistyce polskiej, Opole 1995, s. 431-448.
- Rzepka W. R., Walczak B., Socjolekt szlachecki XVII w., w: Barok w polskiej kulturze, literaturze i języku, red. M. Stępień, S. Urbańczyk, 1992.
- Wilkoń A., Typologia odmian językowych współczesnej polszczyzny, Katowice 1987 i n.

Kierunkowe efekty uczenia się

K_W07,
K_U02, K_U05, K_U07
K_K02

Wiedza

K_W07
Student:
zna, rozumie i stosuje zaawansowane metody analizy językoznawczej w swoich badaniach dzięki (K_W07):
- znajomości terminologii, dotyczącej zjawisk fonetycznych, słowotwórczych, fleksyjnych i składniowych w ujęciu diachronicznym;
- uporządkowanej i pogłębionej wiedzy szczegółowej o historii języka polskiego;
- uporządkowanej wiedzy o odmianie mówionej i pisanej polszczyzny, a także jej stylistycznych i regionalnych odmianach.
wie, jak identyfikować styl dzieła literackiego, pisarza, epoki literackiej (K_W07).

Umiejętności

K_U02, K_U05, K_U07

Student:

- ma językowe kompetencje, wystarczające do przygotowania specjalistycznych prac pisemnych oraz wystąpień w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem właściwych dla przedmiotu badań metodologii oraz źródeł i nowych zaawansowanych technologii (K_U02);
- posiada umiejętność merytorycznego uzasadniania twórczych tez i wniosków o poglądy innych autorów i własne (K_U05);
- ma pogłębione umiejętności badawcze z zakresu językoznawstwa diachronicznego, obejmujące analizę różnorodnych tekstów z różnych epok, uogólnienie wyników badań, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów (K_U05);
- potrafi organizować i kierować zespołowymi badaniami w zakresie wiedzy o historii języka polskiego i jego odmian stylowych (K_U07).

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K02

Student:

- potrafi weryfikować przyswajane treści z zakresu wiedzy o historii języka polskiego i jego odmian stylowych oraz docenia wartość posiadanej wiedzy w rozwiązywaniu różnorodnych problemów (K_K02).

Kontakt

roza.wosiak-sliwa@ug.edu.pl